

Methodologie: Vacatures

1. Bronstatistiek

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) is de bronstatistiek voor de vacaturegegevens. Deze statistiek komt tot stand op basis van een administratieve registratie bij VDAB en is de enige bron die zeer gedetailleerde informatie geeft over de vacatures in het Vlaams Gewest.

2. Omschrijving

Vacatures

De meest geschikte indicator om de toestand en evolutie op de vraagzijde van de arbeidsmarkt weer te is het aantal werkaanbiedingen uit het Normaal Economisch Circuit (NEC) zonder interimopdrachten¹. Hiermee sluiten we aan bij de standaardrapportering over vacatures van de VDAB. Het omvat het aantal geregistreerde vacatures in het arbeidsmarkt-informatiesysteem en Jobmanager uit de vaste en tijdelijke circuits (uitgezonderd interim). In de vaste circuits gaat het om werkaanbiedingen met een contract voor onbepaalde of lange duur, die werken en leren combineren en vacatures ter vervanging van het brugpensioen. De tijdelijke circuits omvatten arbeidsovereenkomsten voor korte duur, studentenjobs en tijdelijke jobs in de horeca. Voor de uitzendsector worden in de vacaturegegevens enkel de interimopdrachten in rekening gebracht. Alle vacatures voor interimopdrachten worden door de uitzendsector zelf beheerd via Jobmanager zonder service.

Het betreft vacatures ontvangen en beheerd door de VDAB, wat wil zeggen dat een stijging of daling van het aantal openstaande vacatures niet noodzakelijk wijst op een effectieve groei van de vacaturemarkt. We bereiken immers niet de volledige vacaturemarkt. De stijging of daling van het aantal openstaande vacatures kan enkel of deels een gevolg zijn van een stijgend respectievelijk krimpend marktaandeel van de VDAB. Naast het feit dat we niet de gehele vacaturemarkt beschrijven, kunnen ook dubbeltellingen een vertekend beeld opleveren. Vermits werkgevers eenzelfde vacature meermaals kunnen doorgeven via verschillende kanalen aan de VDAB, bestaat het gevaar voor een overschatting van het aantal vacatures. Recent is VDAB gestart met een uitzuivering van deze dubbeltellingen.

Jobkanaal-vacatures

Jobkanaal is een gratis wervingsinstrument voor werkgevers dat erop gericht is om de mismatch tussen werkgevers op zoek naar geschikte werkkrachten en werkzoekende 50-plussers, allochtonen en personen met een arbeidshandicap op te vangen. Het is een project waarbij werkgevers gesensibiliseerd worden om kansengroepen eerlijke kansen te bieden bij een rekruteringsactie en waarbij geschikte werkzoekenden uit de kansengroepen bijkomend gescreend worden en begeleid naar de werkgevers die zich voor het project geëngageerd hebben. Jobkanaal is gefinancierd door de Vlaamse Overheid. Het steunt op een breed netwerk (partnerschap) met de Vlaamse arbeidsbemiddelaars (VDAB, uitzendkantoren en

¹ met uitzondering cijfers uitzendsector

derden organisaties). In de cijfergegevens zijn enkel de vacatures in beheer van de VDAB opgenomen .

3. Afbakening

De vacaturegegevens zijn opgedeeld naar sector op basis van werkgeverskengetallen of nace-activiteiten². Bij voorkeur is de afbakening op basis van werkgeverskengetallen toegepast omdat deze meting nauwer aansluit bij de afbakening op basis van paritaire comités. Het werkgeverskengetal bepaalt immers welke sociale zekerheidsbijdragen de werkgever verschuldigd is, een bijdrage die meestal te linken is aan het paritaire comité die van kracht is in het bedrijf³. Als de afbakening op basis van werkgeverskengetallen niet mogelijk of afdoend is, hebben we de nace-activiteiten als afbakeningscriterium gebruikt.

4. beschikbaarheid

Voor de vacaturegegevens gebruiken we jaarcijfers. Deze cijfers zijn weinig onderhevig aan seizoensschommelingen, daar er gewerkt wordt met cumulatieve cijfers over de laatste 12 maanden.

De tabellen op de website omvatten:

- Evolutie van het totale aantal vacatures (2007-2008)
- Aantal openstaande vacatures volgens studieniveau, gevraagde ervaring en vestigingsprovincie bedrijf (2008)
- Aantal geplaatste werkzoekenden volgens geslacht, leeftijdsklasse, studieniveau en kansengroep (2008)
- Evolutie en aandeel van de Jobkanaal-vacatures (2007-2008)
- Aantal Jobkanaal-vacatures volgens gevraagde ervaring, studieniveau en vestigingsprovincie bedrijf (2008)
- Aantal ingevulde Jobkanaal-vacatures volgens kansengroep (2008)

5. Definities

AMI

In het arbeidsmarktinformatiesysteem (AMI) worden de vacatures beheerd en opgevolgd door VDAB-consulenten. Er zijn verwijzingen van werkzoekenden en er is opvolging van de resultaten.

Jobmanager

In Jobmanager voeren de werkgevers de vacatures zelf in via het internet. De werkgever beheert volledig zelf zijn eigen werkaanbiedingen en de werkzoekenden kunnen autonoom de vacatures raadplegen op de VDAB-website. Zonder specifieke vraag van de werkgever worden deze vacatures niet opgevolgd door de VDAB-consulenten. Informatie over de invulling of annulering van deze vacatures beschikt de VDAB doorgaans niet. Wanneer de werkgever de extra service vraagt worden de Jobmanager-vacatures overgenomen in de AMI-databank

² zie afbakeningstabel werkgeverskengetallen/nace-activiteiten

³ bijvoorbeeld kengetal 087 is de categorie van de werkgevers die een bijdrage verschuldigd zijn aan de fondsen van de paritaire comités 116 en 207 (Scheikundige Nijverheid)

Studieniveau

De VDAB onderscheidt drie categorieën: laaggeschoold of geen vereiste, middengeschoold en hooggeschoold. Wanneer er geen studievereiste gekoppeld wordt aan een vacature neemt de VDAB deze mee op bij de categorie laaggeschoold. We merken hierbij wel op dat dit niet noodzakelijk laaggeschoolde arbeid betreft. Vaak hecht de werkgever bijvoorbeeld meer belang aan ervaring en elders verworven kennis. Voor vacatures waarin gevraagd wordt naar laaggeschoolde werknemers komen de werkzoekenden met maximaal een diploma van het lager onderwijs, van de eerste of tweede graad van het secundair onderwijs, van de leertijd (Syntra) of van het deeltijds beroepssecundair onderwijs in aanmerking. De categorie middengeschoold richt zich naar de werkzoekenden met maximaal een diploma van de derde of vierdegraad van het secundair onderwijs. De categorie hooggeschoold tot slot is gericht op de werkzoekenden met een diploma van het hoger onderwijs. Vanaf 2007 werd bij deze groep de bachelor/masterstructuur mee opgenomen.

Allochtoon

Vóór 2008 was de definitie van allochtoon gebaseerd op nationaliteit, de vrijwillige registratie als allochtoon en een door de studiedienst ontwikkeld naamherkenningsprogramma. Hierdoor kon een groot deel van de werkzoekenden met een Belgische nationaliteit toch als 'allochtoon' gedetecteerd worden. Het ontwikkelde naamherkenningsprogramma detecteerde echter enkel Maghrebijnse en Turkse namen. Niet-werkende werkzoekenden met een andere herkomst konden enkel via vrijwillige registratie geïdentificeerd worden.

Vanaf 2008 is de definitie van allochtoon gebaseerd op de huidige en de vorige nationaliteit. Allochtone werkzoekenden worden statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 + IJsland Noorwegen, Liechtenstein en Zwitserland. De VDAB krijgt deze gegevens uit het Rijksregister. Hierdoor kunnen nieuwe Belgen met een vorige nationaliteit uit een niet EU-land als "allochtoon" gedetecteerd worden.

Arbeidsgehandicapt

De VDAB onderscheidt 3 categorieën van werkzoekende arbeidsgehandicapten: werkzoekenden erkend door VAPH, werkzoekenden uit het buitengewoon onderwijs en werkzoekenden met een beperkte of zeer beperkte geschiktheid. De categorie Werkzoekenden erkend door VAPH zijn werkzoekenden die via de inschrijvingsprocedure van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) erkend zijn als persoon met een handicap inzake tewerkstelling. Zij beschikken over een Vlaams Fondsnummer en hebben recht op bijstand inzake tewerkstelling of opleiding. De categorie Werkzoekenden uit het buitengewoon onderwijs zijn werkzoekenden die een diploma hebben van Buitengewoon Secundair Onderwijs (BUSO) of Buitengewoon Lager Onderwijs (BLO). Ook werkzoekenden met afgebroken studies uit het BUSO of BLO worden hierin opgenomen. Het buitengewoon onderwijs richt zich op jongeren met een handicap of met leer- en opvoedingsmoeilijkheden. De categorie Werkzoekenden met beperkte of zeer beperkte geschiktheid heeft betrekking op de arbeidsgeschiktheid van een werkzoekende en zijn mogelijkheden weer om arbeid te verrichten. Dit wordt door de VDAB geregistreerd op basis van een attestering door een arts (bv. de behandelende arts, de adviserend geneesheer, de arts van de RVA, ...) of bij gebrek daaraan op basis van het resultaat van een medisch onderzoek.